

JAARBOEK

VAN HET

EUROPEES

GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN

PENNINGKUNDE

INHOUDSTAFEL

Verantwoordelijken van het EGMP en afdelingen van het EGMP	I
Verslag van de AV van het EGMP FV in Izegem (28/V/2022)	VI

Laurens AERNOUT	
Recyclage van kopergeld onder Leopold I en II	1
Jean-Luc DENGIS	
De denieren van Herstal van Hendrik I, hertog van Brabant	3
Jean ELSEN	
De Mesopotamische ‘wol- <i>mina</i> ’	15
Arnaud GRISPEN & Laurens AERNOUT	
Gouden medailles van de Expo 58 – Een onbekende ‘Manneken Pis’-variant (type 1A)	59
Jan MOENS	
De proefstukken op naam van Péligot (1872)	60
Rombout NIJSSEN	
Het gebruik van een zilveren gedenkpenning als betaalmiddel (1764)	66
Huguette TAYMANS	
Een plakiet met het standbeeld van Jacob van Artevelde	72
Domitilo TRISTÁN JOVER & Jan MOENS	
De muntschat van Westwoud (tweede helft 16 ^{de} eeuw)	81
Luc VAN EECKHOUDT	
Een overzicht van Augustijnse medailles	133
Johan VAN HEESCH	
Devotiepenningen en hun makers: Antwerpen, Hoboken en Adinkerke (17 ^{de} -18 ^{de} eeuw)	162
Ronald VAN UDEN	
De numismatiek van het beleg van Rijsel in 1708	184
Luc VANDAMME & Jan MOENS	
Een tot nog toe onbekende munt/proefslag van de Luxemburgse 1 frang type ‘Maaister’	214

EEN OVERZICHT VAN AUGUSTIJNSE MEDAILLES – BIJDRAGE TOT DE RELIGIEUZE NUMISMATIEK

LUC VAN EECKHOUDT

IN ONS PENNINGKABINET bevindt zich, naast een collectie munten, een voorname afdeling penningen en medailles. Deze zijn geordend in twee groepen: enerzijds, de grotere legpenningen, en anderzijds, de (kleine) religieuze medailles. Hierin konden we een hele reeks religieuze penningen en medailles terugvinden van augustijnse signatuur die wij intensief zijn gaan opsporen, vooral in Italië, Frankrijk, Nederland en bij ons, en bij deze dan ook graag samenbrengen en repertoriëren. Deze penningen en medailles geven een uniek en origineel overzicht van de iconografie van de orde van de augustijnen die op 9 april 1256, dit is meer dan 750 jaar geleden, door Paus Alexander IV met de bul *Magna Unio*^[1] werd opgericht.

Een penningkabinet hoort bij een bibliotheek zoals wij dat bijvoorbeeld kennen in de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel, waar een hele verdieping is ingepalmd door het Penningkabinet (munten, medailles, penningen) met een erbij horende omvangrijke gespecialiseerde bibliotheek. Het is eigenlijk jammer dat noch in ons land, noch in de buurlanden, noch in het generalaat van de augustijnen te Rome, deze religieuze numismatiek in een augustijns penningkabinet werd bijgehouden en geordend. Nochtans, bij grote overzichtstentoonstellingen over deze orde of haar leden duiken regelmatig prachtige penningen en medailles op die de typische iconografie van deze heiligen of gebeurtenissen bevestigen. Zo bezit het provinciaal archief van de augustijnen te Gent zelfs acht zilveren dodenpenningen uit de 18de eeuw^[2].

Deze bijdrage wil een leidraad zijn in deze rijke iconografie en de verschillende iconografische gegevens duiden. Waar mogelijk heb ik het aangevuld met specifieke literatuur. We hebben deze verzameling religieuze numismatiek van de orde van Augustinus opgedeeld in vier hoofdstukken: eerst de kleine religieuze medailles, daarna, de grotere legpenningen, en vervolgens de pins en staanders. De afbeeldingen van de religieuze prentjes komen ook uit onze verzameling.

Ter informatie geven we ook een aantal verschillende representatieve medailles weer die we konden terugvinden. We vermelden ook de verschillende afbeeldingen die op de keerzijde van deze medailles voorkomen.

[1] Op het generaal archief te Rome wordt de originele bul *Licet ecclesiae catholicae dd° 9 april 1256* bewaard; evenwel is de uithangende pauselijke zegel (lood) verdwenen. Een ander exemplaar, gedateerd een maand later, wordt bewaard in het provinciaal archief te Würzburg (Duitsland). Deze bul is volledig.

[2] *Zeven eeuwen augustijnen. Een kloostergemeenschap schrijft geschiedenis*, Gent 1996 (tentoonstellingscatalogus), p. 191, nrs. 159-162: dodenpenningen uit 1780, 1786, 1796 en 1815.

Bent u geïnteresseerd in het vervolg van dit artikel?

***Neem dan contact op met het EGMP
voor de aankoop van het Jaarboek 2022***